

«Τοῦ ὁράν τὰ ἐμά πταίσματα» (Αρχ. Σεβαστιανός Τοπάλης)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 30 Απριλίου, 2019

Ὁ ἀββᾶς Παφνούτιος, καθώς περπατοῦσε στό δρόμο, συνέβηκε νά χαθεῖ λόγω τῆς ὀμίχλης καί νά βρεθεῖ κοντὰ σ' ἓνα χωριό. Ἐκεῖ κοντὰ εἶδε κάποιους νά μαλώνουν καί σταμάτησε, γονάτισε καί ἄρχισε νά προσεύχεται στόν Θεό σκεφτόμενος τὰ δικά του ἀμαρτήματα. Προσευχόταν μὲ ἀγάπη καί γι' αὐτούς τοὺς ἀνθρώπους χωρὶς νά τοὺς κρίνει. Τότε στήν ταπεινὴ του προσευχὴ ἦλθε Ἄγγελος μὲ τὴν ρομφαία του καί τοῦ λέγει *''Παφνούτιε, ὅλοι ὅσοι κρίνουν τοὺς ἀδελφούς των θὰ καταστραφοῦν μ' αὐτὴν τὴν ρομφαία. Τὸ δικό σου ὅμως ὄνομα, γιὰ τὸν λόγο ὅτι δέν ἔκρινες τοὺς ἀδελφούς, ἀλλὰ ταπεινώσες τὸν ἑαυτὸ σου μπροστὰ στόν Θεὸ σὰν νά ἔκαμες ἐσὺ τὴν ἀμαρτία, ἔχει γραφεῖ στήν βίβλο τῶν ζώντων''*.

Συχνά μιᾶμε γιὰ τὴν **ταπείνωση** ἀλλὰ δέν εἶναι εὐκόλο νά τὴν βροῦμε, εἶναι σπάνιο λουλούδι. Συνήθως βλέπουμε μία ταπεινοσχημία, πού εἶναι τόσο παγερὴ καί τόσο ἐπαγγελματική, σὰν ὑποκρισία καί θεατρinizμός. Ὁ ἅγιος Παφνούτιος ἦταν ὁ ταπεινός πού **δέν ἔκρινε, ἀλλὰ προσευχόταν**. Μόλις βρέθηκε μπροστὰ στοὺς ἀδελφούς πού φανερά ἀμάρταναν, ἀμέσως ἔσκυψε καί σκεφτόταν τὰ δικά του ἀμαρτήματα. Προσευχόταν σὰν νά εἶναι δικές του οἱ ἀμαρτίες τῶν ἀδελφῶν. Τοῦ βγήκε πηγαῖα αὐτὴ ἡ ἀντίδραση τὴν ὥρα πού οἱ ἀδελφοὶ ἀμάρταναν δημόσια.

Εἶναι πολὺ δύσκολο τὴν ὥρα πού ὁ ἄλλος ἀμαρτάνει, ἐσὺ νά σκύψεις στὰ δικά σου ἀμαρτήματα. Μία **περιέργεια** καί μία **κουτσομπολίστικη νοοτροπία** νοσοῦν μόνιμα μέσα μας καί ἀμέσως στήνουμε αὐτὶ γιὰ νά ἀκούσουμε καί νά συζητήσουμε. Εἶναι ἡ ἀθλία ἐξωστρέφειά μας νά γνωρίζουμε καλὰ τοὺς ἄλλους καί τὰ ἀμαρτήματά τους καί **ἐμεῖς νά εἴμαστε ὁ μεγάλος ἄγνωστος**. Καί τὸ χειρότερο, ἐνῶ ἀσχολούμαστε μὲ ἔντονο εὐσεβισμό γιὰ τὰ λάθη τῶν πνευματικῶν μας ὀδηγῶν καί προτείνουμε λύσεις καί κρίνουμε σκληρά, τὸν ἑαυτὸ μας ὅμως ἐξωτερικὰ μόνον τὸν ἐπιμελούμαστε καί τὸν φτιασιδώνουμε μὲ μπογιές καί ἐπιχρίσματα ἀγίου. Κι ἂν δοῦμε τὸν ἑαυτὸ μας πεσμένο, προφασίζομαστε ἐγωιστικά ἄλλες αἰτίες καί προβλήματα, ὅπως λέγει ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος, *'' καὶ ὁ φονιάς λέγει πὼς φταίει ὁ θυμὸς του καὶ ὁ κλέπτης ρίχνει τὴν αἰτία στήν φτώχεια του καὶ ὁ μοιχὸς στήν ἐπιθυμία τῆς φύσης του καὶ ὁ ἄλλος σ' ἄλλη δυσκολία του. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ εἶναι προφάσεις ἀνόητες καὶ καμιά ἀπολογία εὐλογία δέν ἔχουν''*.

Τὸ νά βλέπει κανεὶς τὸν ἑαυτὸ του καί τὰ λάθη του εἶναι ταπείνωση βαθειά πού τὸν βοηθᾷ νά βλέπει μὲ ἐπιείκεια τὸν διπλανὸ του. Ὅταν θρηνεῖ τὸν δικὸ του νεκρό, πὼς νά βρεῖ χρόνο γιὰ νά μιᾶ γιὰ τὸν νεκρό

του ἄλλου. Ἡ ἀρχὴ τῆς σωτηρίας μας, ἔλεγαν οἱ ἅγιοι Πατέρες, εἶναι τὸ νὰ βλέπουμε τὰ δικά μας καὶ νὰ μεμφομέθα τὸν ἑαυτὸ μας, “ἢ ἑαυτοῦ κατάγνωσις”. Ἡ ἀρετὴ αὐτὴ λέγεται **αὐτομεμψία**. Δέν σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ βλέπει τὸν ἑαυτὸ του μὲ μία ἀμαρτωλοφοβία καὶ μὲ μία ἐνοχικότητα πού τὸν ὀδηγοῦν στὴν ἀπελπισία καὶ τὴν ἀτολμία. **Ποτὲ δέν θὰ μᾶς ἤθελε ὁ Κύριος νὰ ζοῦμε στὴ μιζέρια τῆς θύμησης τῶν παλαιῶν ἀμαρτιῶν μας, ἀλλ’ ἀντιθέτως μᾶς θέλει χαρούμενους καὶ εἰρηνικούς.** Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ζεῖ τὴν μετάνοιά του καὶ ἐξομολογεῖται, ποτὲ **δέν πρέπει νὰ γυρίζει πίσω καὶ νὰ θυμᾶται τὴν πρὸ Χριστοῦ ζωὴ του.** Ἐξάλλου **ὁ Χριστὸς ἀγαπᾷ τὸν μετανοοῦντα καὶ δέν τὸν μετρᾷ ἀπὸ τὰ λάθη του.** Ὁ ἀπ. Παῦλος ἔλεγε **τὰ ὀπισθεν νὰ τὰ ξεχνοῦμε** καὶ στὰ μπροστὰ νὰ προχωροῦμε. Ὁ διάβολος δέν χαίρεται πού θὰ πέσουμε σὲ μία ἀμαρτία, ἀλλὰ πού θὰ μᾶς βάλει σὲ ἀπελπισία. Πῶς νὰ σηκώσει τὸ κεφάλι του ὁ ἐν μετάνοία χριστιανὸς μὲ ἐλπίδα γιὰ νὰ συνεχίσει τὴν ζωὴ του, ὅταν πελαγώνει στὴ σκέψη τῶν μεγάλων ἀμαρτιῶν του;

Ἡ παρότρυνση τῶν Πατέρων γιὰ αὐτομεμψία δέν ἔρχεται κόντρα πρὸς τὴν χαρὰ τοῦ μετανοοῦντος, ἀλλὰ ἔχει δύο ἄλλες ἐκφάνσεις. Αὐτομεμψία εἶναι **νὰ βλέπει κανεὶς καὶ νὰ μέμφεται τὶς ἀμαρτίες του, ὄχι γιὰ νὰ ἀπελπίζεται, ἀλλὰ γιὰ νὰ εὐγνωμονεῖ τὸν Θεὸ καὶ γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ εἶναι ἐπεικῆς καὶ συγχωρητικὸς μὲ τοὺς ἄλλους.** Τὸ ἓνα δηλ. εἶναι **ἡ εὐχαριστία** καὶ ἡ δοξολογία καὶ τὸ ἄλλο εἶναι **ἡ ἀγάπη.** Ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δέκα λεπρούς πού ἐπέστρεψε στὸν Χριστὸ γιαιτρεμένος, ἔπεσε στὰ γόνατα καὶ μὲ κραυγὴ εὐχαριστοῦσε τὸν γιατρὸ του. Καὶ ὅταν τὸν προκάλεσε ὁ Κύριος ρωτώντας τον ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι ἐννέα, αὐτὸς δέν ἀπάντησε. Γιατί; Ἡ καρδιά του ἦταν τόσο γεμάτη ἀπὸ χαρὰ καὶ εὐγνωμοσύνη πού δέν χωροῦσε οὔτε ἓνα σχόλιο καὶ οὔτε ἀκόμη πῶς πολὺ μία κατάκριση. Βλέποντας τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ γιὰ τὶς δικές του ἀμαρτίες ὁ ἄνθρωπος γεμίζει ἀπὸ ἓνα **ἱερὸ φιλότιμο νὰ ἀγαπᾷ ὅλους σὰν ἓνα ἀντίδωρο γιὰ τὸν Θεό.** Ἐξάλλου **πῶς νὰ ζητᾷς συγχώρηση ἀπὸ τὸν Θεό, ἂν δέν ξεκινᾷς ἀπὸ τὴν δικὴ σου συγχώρηση γιὰ τοὺς ἄλλους;** Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μᾶς δίδαξε νὰ προσευχόμαστε “*καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν*”.

Σὰν δεῦτερο πού πρέπει νὰ ποῦμε γιὰ τὴν αὐτομεμψία εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος σὰν χωμάτινος πού εἶναι κουβαλᾷ τὴν ροπὴ του πρὸς τὴν ἀμαρτία. Ὅφειλει νὰ ἐστιάζει τὰ μάτια του στὰ δικά του καθημερινὰ λάθη καὶ νὰ δικάζει τὸν ἑαυτὸ του. Κι ἂν ἀκόμη δέν πέφτει στὰ λεγόμενα μεγάλα ἀμαρτήματα, δέν μπορεῖ νὰ ἰσχυριστεῖ τὴν τελειότητα. Καὶ ὅσο πῶς ψηλὰ ἀνεβαίνεις τόσο καὶ πῶς ἀτελῆς νιώθεις. Καὶ ὅσο τὸν Θεὸ πῶς πολὺ γνωρίζεις τόσο πῶς πολὺ ἀδύναμος νιώθεις. **Ἀμαρτία δέν εἶναι μόνο τὸ νὰ κάνεις τὸ κακό, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴν κάνεις τὸ καλὸ καὶ νὰ μὴν ἀγαπᾷς μὲ ὅλη σου τὴν καρδιά τὸν Θεό.** Καὶ ποιὸς μπορεῖ νὰ ἰσχυριστεῖ ὅτι εἶναι τέλειος; Ἄβυσσος εἶναι ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπως λέγει ὁ ἀπ. Παῦλος, μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ εἶμαι αὐτό πού εἶμαι καὶ εἶμαι δυνατὸς ὅταν μὲ ἐνισχύει ὁ Θεός. Βλέπω, ἔλεγε, μέσα μου ἓναν ἕτερο νόμο καὶ ἐκεῖ πού πάω νὰ κάνω τὸ καλὸ ξεφεύγω

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

καὶ κάνω τὸ λάθος. Καὶ ποιὸς μπορεῖ νὰ μὲ γλυτώσει ἀπὸ τὸν θάνατο αὐτὸ πού κουβαλῶ μέσα μου; **Ὅ,τι καλὸ ἔχουμε εἶναι τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ μόνο σίγουρο δικὸ μας εἶναι οἱ ἁμαρτίες μας. Κι ἂν ὁ Θεὸς πάρει τὴν Χάρη Του, ἄραγε ποῦ μπορεῖ νὰ βρεθοῦμε;**

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ: *“Θερμές ευχαριστίες στον συγγραφέα του κειμένου, αρχ. Σεβαστιανό, Αρχιερατικό Επίτροπο Αμυνταίου, που μας έδωσε την ευλογία για την δημοσίευσή του”.*